

[Frits Bosch](#)

Eerstelijnspsycholoog/Gz-psycholoog

Psychologen en geld

GGZ-instellingen zijn bedrijven geworden ... Een van de gevolgen van deze "marktwerking" is dat de keuzevrijheid van de patiënt wordt beperkt!

In deze blog wil ik duidelijk maken dat overschrijdingen in de GGZ niet worden veroorzaakt door frauderende psychologen maar door perverse prikkels in het systeem!

Toen er een week geleden na een artikel in de [NRC](#) in de media berichten verschenen over sjoemelende psychologen kwam er een storm van reacties op de sociale media. De psychologen werden betiteld als 'zot', 'gek', 'krankzinnig'. Zij plegen fraude, zijn misdadig en lichten zorgverzekeraars op! Directeur van CZ Zorgverzekeringen Wim van de Meeren gaf via Twitter de volgende reactie:

"Psychologen die diagnose oprekken spelen Robin Hood op kosten van de premiebetaler. Dat deugt niet!"

Perverse prikkels

Wat is de oorsprong van deze discussie? Vakblad De Psycholoog publiceerde een [artikel](#) waarin psychologen en psychotherapeuten openheid van zaken gaven over perverse prikkels van het huidige betalingsstelsel. De voorzitter van het Psychologeninstituut mevrouw [Plooi](#) zei daarover voor de microfoon van BNR-radio:

Diagnosesysteem psychologie werkt niet, de werkelijkheid is gewoon gecompliceerder

Zij kreeg steun van Kamerlid [Renske Leijten](#). De discussie ging met name over de DBC's. Deze discussie is niet nieuw. Eerder was er al veel kritiek van zorgverleners en politici. Op 23 mei was er zelfs een fraudedebat. Minister Schippers [sprak daar](#) de volgende woorden:

Een arts kon zelf kiezen welke DBC hij kon aantikken. Dan is de neiging niet om de laagstbetaalde DBC aan te tikken."

Zou er een significant verschil zijn in tikgedrag tussen arts en psycholoog?

Marktwerking bij GGZ-instellingen

90% van de GGZ wordt aangeboden via GGZ-instellingen. Als een psycholoog daar meer geld bij elkaar kan 'tikken' vloeit dat geld naar de werkgever. De GGZ-instelling heeft dus een commercieel belang bij de wijze waarop de psycholoog diagnosticeert en

behandelt. Staat dit belang niet haaks op de belang van de patiënt? Ombudsman [Alex Brenninkmeijer](#) is heel duidelijk:

“De marktwerking in de zorg is een ramp, door de onduidelijke financiële prikkels in het systeem.”

GGZ-instellingen zijn bedrijven geworden, bedrijven die fuseren, overnames doen, geldstromen aanboren, marketingstrategieën ontwikkelen en overtalig personeel ontslaan of onderbrengen in nieuwe bedrijven!

Een van de gevolgen van deze “marktwerking” is dat de keuzevrijheid van de patiënt wordt beperkt! De psycholoog “om de hoek” waarbij de patiënt de kosten van de gesprekken bij de zorgverzekeraar kon terugkrijgen kan binnenkort naar het Openluchtmuseum omdat de overheid en de zorgverzekeraars de voorkeur geven aan contractering van grote instellingen en ketens. Dat is administratief overzichtelijker en meer beheersbaar! De ingewikkelde overheidsregels over diagnoses en behandelingen zijn binnen een dergelijke organisatie makkelijker op te lossen. Het sleutelwoord daarbij is EvidenceBased behandelen.

Eerder dit jaar schreef collega Walraven een kritisch [artikel](#) waarbij hij betoogde dat hij noodgedwongen InsuranceBased moet gaan behandelen! De vraag is of de patiënt hier wel op zit te wachten en of dit binnen enkele jaren niet tot veel hoger kosten leidt dan nu! [Zie ook Bosch en Kik \(mei 2013\)](#).

Perverse prikkels bij commerciële GGZ

Vanaf de invoering van DBC-systematiek bieden franchiseorganisaties vrijgevestigde psychologen mogelijkheid om via een verlengde armconstructie te werken voor instellingstarieven. Voorbeelden hiervan zijn: Mentaal Beter, 1Np, Europsyche. De vraag is echter of deze ketens in de toekomst nog zelfstandig kunnen blijven functioneren.

Het faillissement van Europsyche in juni 2012 leidde tot miljoenenverlies verzekeraars. Behandelingen van niet geregistreerde hulpverleners werd onterecht vergoed uit basispakket. 1NP is dit jaar overgenomen door Parnassia na financiële problemen. (1NP was eerder schaatssponsor). Mentaal beter wordt waarschijnlijk gekocht door geldschietter [Fentener van Vlissingen](#).

Dit voorjaar heeft de [Volkskrant](#) aangetoond dat het heel eenvoudig is om een GGZ-kliniek te starten inclusief “stempelpsychiaters” en software om maximale winst te halen uit de DBC’s. Op internetfora ([Radar](#)) wordt al jaren geprotesteerd door patiënten die na een telefonische intake bij PsyQ worden getraakteerd op torenhoge rekeningen. In de Tweede Kamer zijn er [vragen](#) gesteld door [Leijten van SP](#) en Bouwmeester van PvdA en Mulder (VVD) over ongewenste patiëntenwerving door Indigo en Psyq, (niet gebudgetteerde dochterondernemingen van Parnassia). Via internet en kranten worden oproepen geplaatst voor o.a. cursussen [mindfulness](#), patiënten met [vlieg angst](#), [problems of adjustment and isolation](#) van expats die leiden tot angst en depressie. Ook zijn er Kamervragen gesteld door de heer [Kuzu](#) die bevreesd is voor ongewenst concurrentie door GGZ-bedrijven die actief zijn in de basiszorg. Hij sprak in dit verband zelfs over “louche constructies”.

Conclusie

Ik ben het helemaal eens met NIP-voorzitter mevrouw Plooij dat de werkelijkheid gecompliceerder is dan in het artikel van NRC wordt gesuggereerd. De GGZ wordt niet duur omdat een paar psychologen bij een patiënt een depressie constateren ipv een aanpassingsstoornis. NB De meeste psychologen in de basis-GGZ werken helemaal niet met DBC's en de indicatie wordt gesteld door de huisarts. De GGZ wordt onnodig duur vanwege de grote overhead en de perverse prikkels in het systeem. Door de samenwerking tussen GGZ-instellingen en zorgverzekeraars worden de diagnostiek en behandelduur van patiënten helaas steeds meer InsuranceBased of nog erger CompanyBased!

Ik vind het daarom zeer onterecht dat de beroepsgroep van psychologen wordt gestigmatiseerd als sjoemelaars! Tegen CZ directeur Wim van der Meeren zou ik willen zeggen: "Psychologen hebben evenveel verstand van geld als zorgverzekeraars van psychologie!"

Deze blog is op persoonlijke titel geschreven. Frits Bosch is Gz-psycholoog in Haarlem

- [Economie](#)